

ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-21

הנשיא אברהם טל
יושב ראש ועדת הבחירות האזורית מרכז דרום

תר"מ 98 / 21

העותר : מיכאל וידל

נגד

המשיב : עדי שטרנברג

עתירה לצו מניעה וצו להסרת מודעות לפי סעיפים 17ב, 17ג ו-17ד לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: חוק דרכי תעמולה)

בשם העותר : עו"ד אילן נימני ; עו"ד ענת שניידר שוסטק

בשם המשיב : עו"ד עדי סדינסקי לוי ; עו"ד שרי זאנה

החלטה

בפניי עתירה שהוגשה לפי סעיפים 17ב, 17ג ו-17ד לחוק דרכי תעמולה למתן צו להסרת מודעות המפרות את סעיף 10 לחוק האמור ולמתן צו האוסר על המשיב לתלות שלטים המפרים את הוראות החוק. בלב העתירה מצויה מערכת הבחירות לרשויות המקומיות, ובכלל זה לראשות עיריית רמלה (להלן: העירייה).

א. רקע וטענות הצדדים :

1. העותר הוא ראש העירייה, ומתעתד להתמודד לתפקיד האמור גם בבחירות הקרובות לקבועות ליום 30.10.2018.

2. המשיב מתעתד גם הוא, לטענתו, להגיש מועמדות לראשות העירייה, ולהתמודד בבחירות הקרובות.

עמוד 1 מתוך 6

<u>טענות העותר</u>		1
.3	העותר טוען כי המשיב מפר את הוראות סעיפים 10 (א) ו-10 (א1) לחוק דרכי תעמולה.	2
3	העותר מצביע לטענתו על 18 מקרים בהם הופר החוק, וזאת במספר מוקדים בהם הוא תולה שלטים	3
4	בניגוד לחוק. כך המשיב מציב שלטי תעמולה בשטחים ציבוריים, בבתים משותפים ובאתרים	4
5	עירוניים שלא הוקצו לשם תליית שלטי תעמולה.	5
.4	העותר צירף לכתב העתירה צילומים חלקיים מהם עולות ההפרות ותמך דבריו בתצהיר.	6
.5	לטענת העותר, המשיב אף נקנס על ידי פקחי העירייה בגין הפרות אלו והוזהר על ידם לבל ימשיך	7
8	בביצוע העבירות, ואולם הוא המשיך בשלו. משכך, ביום 4.9.2018 פנה העותר למשיב והתרה בפניו	8
9	על הצבת המודעות ודרש ממנו להסירם, ואולם המשיב בחר להתעלם מהתראה זו (להלן: מכתב	9
10	ההתראה).	10
.6	העותר צירף לכתב העתירה כנספח ד', מכתב תשובה מב"כ המשיב מיום 6.9.2018, לפיו מדובר	11
12	בצילומים ישנים שמאז כבר הוסרו על ידי המשיב.	12
13	עוד עולה ממכתב זה כי המשיב קבל בפני העותר כי לא ניתן להבין מהתמונות את מיקומי השלטים	13
14	ומעבר לכך התמונות שנשלחו הן באיכות שאינה סבירה ולא מאפשרות את זיהוי השלטים	14
15	ומיקומם. המשיב ביקש מהעותר להציג בפניו את כתובות השלטים על מנת לפעול להסירם, ככל	15
16	שהם מפרים את הדין.	16
.7	התמונות שצורפו לכתב העתירה נושאות בכתב יד פירוט בנוגע למקום הימצאם של השלטים, אך	17
18	לא ברור מכתב העתירה האם גם בפניה המוקדמת נשאו התמונות כיתוב המורה על מיקומם, על	18
19	פני הדברים לא כך היה הדבר.	19
.8	העותר טוען כי בתשובת המשיב למכתבו נפלו אי דיוקים והתמונות שצורפו לכתב העתירה צולמו	20
21	לאחר קבלתו.	21
<u>טענות המשיב</u>		22
.9	יש לדחות את העתירה על הסף לנוכח אי מצוי הליכים מולו.	23
.10	פעיליו של המשיב יצאו לשטח לבדוק את השלטים שצורפו לכתב העתירה, ואשר מיקומם פורט	24
25	בנספחי העתירה. בבדיקה אותרו 15 שלטים מפרים (ולא 18 כמפורט בכתב העתירה), ובמסגרת	25
26	כתב התשובה על תתי סעיפיו, מפרט המשיב את עמדתו בנוגע לכל אחד מהשלטים:	26
27	א. רובם של השלטים נושא העתירה הוסרו על ידיו.	27
28	ב. אחד השלטים הוסר על ידי פעיליו של העותר.	28

- 1 ג. שני שלטים אינם מפריס את הוראות החוק. 1
- 2 ד. שלט נוסף הועתק למיקום אשר אינו חורג מגבולות הדין. 2
- 3 11. העותר בעצמו מפר את הוראות חוק דרכי תעמולה ומשכך הבקשה הוגשה בחוסר ניקיון כפיים. 3
- 4 בקשר לטענה זו אבהיר כבר עתה שטענות בגין הפרות מצד העותר של חוק דרכי תעמולה אינן 4
- 5 "טענות הגנה", ודינן להתברר בפני עצמן, כפי שפעל המשיב בעתירה דן ועתר כנגד העותר במסגרת 5
- 6 תר"ם 79/21, תר"ם 80/21 ותר"ם 104/21. (עיינו: החלטתי שניתנה בתר"מ 91/21 רני אידן נ' חיזקי 6
- 7 סיבק (13.9.2018); תר"מ 68/20 קוניק נ' בן שחר (השופט ס' ג'ובראן; 19.08.2013); תר"מ 105/20 7
- 8 רון כץ נ' רשימת "ביחד" (השופט ס' ג'ובראן 15.09.2013)). 8
- 9 **תגובת העותר לתשובת המשיב** 9
- 10 12. המשיב פעל להסיר רק חלק מהשילוט שהוצב על ידו בניגוד לדין רק לאחר הגשת העתירה (ולא עם 10
- 11 קבלת מכתב ההתראה), אך הציב שילוט אחר המפר את הוראות החוק במקומות סמוכים לאתרים 11
- 12 הנזכרים. 12
- 13 13. בתשובה לתגובה פירט העותר את ההפרות כדלקמן: 13
- 14 א. שני שלטים לא הוסרו אלא הועברו למקום אחר. 14
- 15 ב. שני שלטים לא הוסרו. 15
- 16 ג. שני שלטים נוספים נתלו לאחר הגשת תשובת המשיב לעתירה. 16
- 17 בהתאם לתמונות שצורפו לתגובה לתשובה ובפרט בגלל איכותם הירודה, לא ניתן לקבוע כי 17
- 18 שני שלטים אלה הוצבו באופן המנוגד לדין, בשים לב כי העותר לא טרח לפרט, לא במסגרת 18
- 19 התגובה לתשובה ולא במסגרת תצהירו, מה ההפרה הנוגעת לשילוט זה ובניגוד לאילו סעיפי 19
- 20 חוק והוראות הפסיקה הם עומדים. 20
- 21 משכך העותר לא עמד בנטל להוכיח טענותיו בעניין זה, ואינני מוצא לנכון להתייחס לטענות 21
- 22 בקשר לשילוט המוזכר בסעיפים 5-6 לתגובה לתשובה. 22
- 23 14. במסגרת התגובה לתשובה פירט העותר באופן מילולי בנוגע ל-6 שלטים מפריס ואולם לא כל 23
- 24 התמונות שצירף תואמים לתיאור המילולי. כך, בנוגע למפורט בסעיפים 1-2 לתגובה לתשובה, לא 24
- 25 ניתן לקשר בינם לבין הראיות התומכות בהם. מאידך בסעיפים 3-4 לתגובה לתשובה יש התאמה 25
- 26 בין התמונות לבין התיאור המילולי ונדון בהם להלן. 26
- 27 27

1	ב. המסגרת הנורמטיבית	1
2	1. סעיפים קטנים 10(א) ו-1(א) לחוק דרכי תעמולה קובעים :	2
3		3
4	"10(א) לא תהא תעמולת בחירות באמצעות מודעות מודפסות המוצגות ברבים,	4
5	אלא בהגבלות אלה :	5
6	(1) המודעה לא תהא גדולה מ-50 על 70 סנטימטר ;	6
7	(2) בוטלה.	7
8	(3) המודעה תישא את שמו ומענו של המדפיס שהדפיס אותה ושל	8
9	האדם האחראי להזמנתה ; ואם פעל אותו אדם מטעם סיעה,	9
10	רשימת מועמדים, מועמד בבחירות מיוחדות לראש רשות מקומית	10
11	או גוף אחר, תישא המודעה את שם הסיעה, רשימת המועמדים,	11
12	המועמד או הגוף כאמור, או את האות או הכינוי של הסיעה או	12
13	רשימת המועמדים ;	13
14	(4) המודעה לא תודבק אלא על לוחות מודעות שייעדה רשות מקומית	14
15	דרך קבע להדבקת מודעות או שייעדה במיוחד להדבקת מודעות של	15
16	תעמולת בחירות לקראת בחירות.	16
17	(1א) (1) על אף הוראות סעיף קטן (א) תותר תעמולת בחירות באמצעות	17
18	מודעה המוצגת על גבי דירת מגורים או על משרדיה או מועדוניה של מפלגה או	18
19	רשימת מועמדים, ובלבד שהצבת המודעה אינה אסורה לפי חוק הדרכים	19
20	(שילוט), תשכ"ו-1966, ואם נקבעו תנאים והגבלות בחוק עזר לפי פסקה (2),	20
21	כפוף לאותם תנאים והגבלות.	21
22	(2) רשות מקומית רשאית לקבוע בחוק עזר תנאים והגבלות להצגת מודעה	22
23	כאמור בפסקה (1), לשם הבטחת בטיחות הציבור ואיכות הסביבה, שענינם	23
24	גודל המודעה, החומר שממנו היא עשויה או אופן הצגתה ;"	24
25		25
26	2. סעיף 10א לחוק דרכי תעמולה קובע כי הוראות סעיף 10 יחולו בשינויים המתחייבים גם על "שלט	26
27	מודפס או בלתי מודפס, אולם הגבלת פסקה (1) לסעיף 10 לא תחול על שלט הנושא אך ורק אות	27
28	וכינוי שאושרו כדין לרשימת מועמדים."	28
29		29
30	3. סעיף 10 לחוק דרכי תעמולה קובע את ההגבלות העיקריות על פרסום שילוט (גודל, שקיפות	30
31	ומיקום), ועניינו שילוט בשטחי פרסום עירוניים.	31
32		32
33	4. תכלית ההגבלות הקבועות בסעיף 10 לחוק דרכי תעמולה היא שמירה על שוויון בין המועמדים,	33
34	ומניעת הצפת מבני העיר בשלטי תעמולה תוך פגיעה במראה המועצה המקומית (ראו : תר"מ 60/03	34
35	שינוי – מפלגת המרכז נ' דוקורסקי (השופטת ד' דורנר 12.10.2002) (להלן : עניין שינוי)).	35
36		36
37	5. עוד נקבע בעניין שינוי כי :	37
38	"... חל איסור לתלות מודעות ברשות הרבים, ובכלל זה על גדר חיצונית למבנה,	38
39	הגובלת ברשות הרבים, אך מותר להציב מודעות בתוך חצר פרטית, אם כי לא	39
40	בצמידות לגדר. גישה זו מקובלת עלי ולא ראיתי לסטות ממנה"	40
41		41
42		42
43		43

	חובת הפניה המוקדמת	1
6.	סעיף 2(ב)6 להוראות סדרי הדין קובע כי:	2
	"נעשתה פנייה מוקדמת בכתב למשיב – יצורפו העתקים של ההתכתבות לעניין	3
	זה; לא נעשתה פנייה מוקדמת – יפורטו הנימוקים להגשת העתירה בלא פנייה	4
	מוקדמת;	5
		6
7.	כפי שצוין פעמים רבות מספור, וכפי שאף אני הדגשתי לא אחת, חובת הפניה המוקדמת עובר	7
	להגשת העתירה, היא חלק חשוב ומרכזי בשמירתו של חוק דרכי תעמולה. פעמים רבות מאוד,	8
	לאחר הפניה המוקדמת מתייחר הצורך בהגשת עתירה. [ר' לעניין זה החלטתי לפני מספר ימים	9
	בתר"ם 83/21 חזות משה ואח' נ' צבי גוב ארי ואח' (9.9.2018); עוד ר' תר"ם 55/20 רחמים כהן נ'	10
	ניר ברקת ואח' (8.8.2013), השופט ס' ג'ובראן; תר"ם 46/20, תר"ם 50/20 איתמר שמעוני נ' בני	11
	וקנין (31.7.2013), השופט ס' ג'ובראן].	12
		13
8.	בתר"ם 92/21 גלית שאול נ' רני אידן (20.9.2018) קבעתי לאחרונה כי:	14
	"על הפניה המוקדמת להיות אפקטיבית. וכדי שתוכל להגשים את תכליתה	15
	שומה על הפונה להציג באופן ברור ומפורט ככל שניתן בנוגע לטיב ההפרה.	16
	אך מתבקש היה במקרה זה כי העותרת תפרט בפני המשיב היכן מצויים	17
	השלטים המפריים, כפי שעשתה במסגרת העתירה. הפניית המשיב בנידון דידן	18
	לסרטון פייסבוק – גם אם הוא עצמו פרסם את הסרטון – אינה עומדת בחובת	19
	הפניה המוקדמת האפקטיבית, ויש להצר כי העותרת בחרה לפעול באופן זה."	20
		21
9.	דברים אלו נכונים פי כמה בענייננו, שכן במסגרת מכתב התשובה של המשיב הוא ביקש מהעותר	22
	באופן מפורש להעביר לידי את הכתובות המדויקות של השלטים בהם נעשתה ההפרה, ואולם	23
	העותר התעלם מבקשה זו.	24
		25
10.	חובת הפניה המוקדמת אינה עניין של מה בכך הנעשית על ידי העותר אך כדי לצאת ידי חובה.	26
	במקרה בו מגלה המשיב דעתו כי בכוונתו לשתף פעולה ולהסיר את ההפרה, שומה על העותר לסייע	27
	ביד המשיב ולייתר נקיטת הליכים מיותרים, ולא להיפך. זוהי למעשה התוצאה המתבקשת העומדת	28
	בבסיסה של חובת ההודעה המוקדמת.	29
		30
	דיון והכרעה	31
1.	בעוד שהמשיב טען כי הסיר את השילוט המפר, העותר הציג במסגרת התגובה לתשובה לפחות שני	32
	מקרים מנוגדים לטענת המשיב, שנתמכו בצילומים ותצהיר מאוחרים לכתב התשובה.	33
		34
	משכך אני מקבל את העתירה, למצער ביחס לשני השלטים המפורטים בסעיפים 3-4 לתשובה	34
	לתגובה.	35

- 1 2. בין כך ובין כך, המשיב עצמו הודה בכתב התשובה כי הוא, או מי מטעמו, תלו לפחות 11 שלטים
2 מפריים (ר' סעיף 11 לכתב התשובה). מבלי לקבוע אם שילוט זה הוסר ומתי, אין חולק שהמשיב
3 עבר על חוק דרכי תעמולה.
- 4 3. לאור כל האמור לעיל אני מקבל את העתירה ונותן צו לפי סעיפים 17ב, 17ג ו-17ד לחוק דרכי
5 תעמולה, לפיו המשיב יסיר את כל השלטים שהוצבו על ידו החורגים מהוראות סעיף 10 לחוק דרכי
6 תעמולה לא יאוחר מיום 26.09.2018 ואוסר על המשיב לתלות שלטים נוספים באופן זה.
- 7 4. ככל שהעותר ייחשף לשילוט חורג נוסף מטעם המשיב, הוא יפנה אליו במישרין, על מנת להסדיר
8 זאת, בטרם הגשת עתירה נוספת או בקשה לפי פקודת ביזיון בית משפט. בפנייה כאמור יופנה
9 המשיב למיקומי השילוט המפר, ולדין המופר, לכאורה, באופן ברור ומפורט.
- 10 5. המשיב יישא בהוצאות העותר, על הצד הנמוך נוכח התנהלותו שפורטה לעיל, בסכום של 2,500 ₪.

11

12 ניתנה היום י"ד בתשרי תשע"ט (23 ספטמבר 2018)

13

14

15

16 **אברהם טל**

17

18 **נשיא בית משפט מחוזי**
19 **יושב ראש ועדת הבחירות**
20 **האזורית מרכז-דרום**